

Holdninger blant norske tannleger til reparasjon av gamle fyllinger, og hva som skal ha betydning for resultatet

Foto: Ingar Størfjell, OD/UiO.

FRODE STAXRUD

Frode Staxrud har spesialutdannelse i kariologi fra UiO (2012), og arbeider i dag ved Avdeling for kariologi ved Det odontologisk fakultet, UiO og som forsker ved NIOM i Oslo. Forskningen ble gjennomført ved UiO og NIOM.

Frode Staxrud disputerte for graden dr.philos. den 11. januar 2019 ved Det odontologiske fakultet, Universitetet i Oslo, med avhandlingen «Attitudes towards and strategies for repair of dental direct restorations – Minimally invasive treatment approach».

Reparasjon av fyllinger kan ofte spare pasienter for både penger og tid i tannlegestolen. I mange tilfeller er det svært god behandling når det gjelder fyllingenes holdbarhet og bevaring av tennene i sin helhet. Gode rutiner for behandlingsprosedyrene vil være av betydning for resultatet.

I avhandlingen for graden dr.philos. ble det sett nærmere på norske tannlegers holdninger når det gjelder reparasjon av fyllinger. To spørreundersøkelser er gjennomført, der omfanget av og årsakene til reparasjoner på gamle fyllinger er kartlagt. Avhandlingen omfatter også tre laboratoriestudier ved Nordisk institutt for odontologiske materialer (NIOM) i Oslo, der forskjellige bidrag til metoder for selve reparasjonen av defekte fyllinger ble vurdert. Avhandlingen baseres på i alt fem studier som er publisert som vitenskapelige artikler.

Spørreundersøkelsene viser at norske tannleger vanligvis ønsker å reparere pasientenes tenner på en relativt lite invasiv måte. Svarene varierte fra å gjøre så lite operativ tannbehandling som nødvendig, til ganske omfattende restaureringer, men konklusjonen er at norske tannleger viser stor respekt for pasientenes ønsker og behov. Norske tannleger bruker ca. 60 % av arbeidsdagen til operativ tannbehandling, og ca. 25 % av fyllingsrevisjon utføres som reparasjoner der den opprinnelige fyllingen beholdes etter å ha blitt vurdert som kvalitetsmessig god.

Etter det såkalte amalgamforbudet i 2008, ville man undersøke norske tannlegers holdning til alternative materialer. Allerede i 2009 var det generelt positive holdninger til å bruke komposittmaterialer som erstatning for amalgam, selv om mange på det tidspunktet nok savnet sitt vante materiale. Kompositt brukes i dag i mer enn 99 % av alle direkte fyllinger.

I laboratoriestudiene på NIOM så man på ulike materialegenskaper i forbindelse med reparasjon av fyllinger. Den første studien så på bondingsystemers rolle for styrken i forbindelsen mellom nye og gamle komposittmaterialer etter reparasjon. Konklusjonen er at bonding er positivt avgjørende for reparasjonsstyrken.

Den andre studien så på betydningen av silaniserende stoffer (ceramic primer) for reparasjonsstyrken, enten det er brukt som et eget steg i bondingprosedyren eller er inkorporert i bondingen. Konklusjonen er at silaner er et viktig supplement for bindingsstyrken ved reparasjon av komposittfyllinger.

I den siste studien så man på effekten av bonding ved reparasjon av gamle amalgamfyllinger med kompositt, og om glassionomermaterialer bandt seg til amalgam. Man trakk den slutning at de siste ikke binder seg til amalgam i det hele tatt, mens bonding utgjorde et moderat bidrag til å holde kompositt og amalgam sammen.

Hovedkonklusjonen er at reparasjon er vanlig blant norske tannleger og at man kan få et godt og holdbart resultat ved å ta hensyn til de ovennevnte faktorer.